SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:
Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja:
Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 290. V Ljubljani, v sredo 19. decembra 1894. **Letnik XXII**

Crispi — slepar.

Crispi je mislil uničiti Giolittija, je pa Giolitti Crispija. Papirje, katere je Giolitti bil odstranil, da niso prišli v javnost pri razpravi o rimski banki in katere je Giolitti izročil zbornici, so razkrili, zakaj je morala propasti rimska banka. Iz teh aktov je razvidno, da je banka Crispiju, oziroma njegovi soprogi in njegovemu oskrbniku na menice ali pa tudi brez menic izplačala nad 300.000 lir, od katerih ni dobivala nobenih obrestij in se tudi na njih povrnitev mislilo ni.

Poleg tega je banka izplačala nad 1,300.000 lir izplačala poslancem, ko se je sklepal nov bančni zakon. Mnogi drugi vplivni možje, kot vodja prostozidarjev Lemmi, Menoti Garibaldi in mnogi drugi se tudi dobili od banke velike svote. Italijanski državni zaklad se je tudi obračal do banke, ko je bil v denarnih zadregah.

Vseh sleparij, kateri so bili v teh papirjih, ni moč našteti. Crispi in mnogi drugi vplivni politiki so moralno uničeni. Pa sleparije pri banki še niso vse, govori se že o še večjih sleparijah. Pri upravi državnih dolgov so baje še večje nerednosti. Če se to potrdi, zadene silen polom Italijo. V nevarnost utegne priti celó kraljevi prestol, kajti republikanci delajo že monarhijo odgovorno za sleparije. Vsekako čakajo Italijo še burni časi.

Kaj bode sedaj storil Crispi, se ne vé. Nekateri trdijo, da bode odstopil, drugi da razpusti zbornico in razpiše nove volitve. Poslednje bi najbrž ne bilo dobro zanj, kajti opozicijski kandidati bi po vseh svojih shodih razkrivali njegove sleparije.

Vidi se, da Italija nima sreče, odkar je papežu vropala Rim. Posebno je znamenito, da je mej sleparji pri rimski banki prizadet tudi Lemmi. Ta je vodja prostozidarjev in iz tega moremo sklepati, da je Italija bila ustanovljena ne za sedanjo italijansko dinastijo, temveč za svobodne zidarje, kateri so se jo dobro izkoriščali. Crispi sam je tudi prostozidar.

Le redki so že politiki v Italiji, ki bi ne imeli omadeževanih rok. Vse gleda le na lastne dobičkarije. To pa mora izpodkopati vsak državni kredit Italiji, kar bode hud udarec za narodno gospodarstvo italijanske države. Taki možje, kakor so Crispi in drugovi, ki pospešujejo vsakovrstne sleparije, gotovo ne morejo rešiti države iz narodnogospodarskih zadreg, ker nimajo svobode za svoje delovanje, kajti bati se morajo vedno, da se komu ne zamerijo in ne pridejo v ječo.

Možje, kateri so sedaj zamotani v žalostne te homatije, so bolj ali manj v zvezi z osnovo italijanske kraljevine in z vropanjem Rima. Tako sta mej sleparji tudi dva Garibaldijeva sinova. Predno so mislili, maščuje se krivica papežu storjena, na njih sami in pa na deželi, ki je zagazila v veliko bedo in v roke sleparjem. Le s težavo in le z božjo pomočjo se bode mogla iz sedanjega položaja izkopati, toda to ne bode hitro šlo in kdo vé, kakšne skušnje bode poprej še doživela.

Državni zbor.

Dunaj, 18. decembra.

Žandarmerijski zakon.

V včerajšnji večerni seji se je nadaljevala in končala razprava o žandarmerijskem zakonu. Vsprejeli so se seveda paragrafi nespremenjeni, le k § 20. se je vsprejel na željo Thurnherovo dostavek, da se s tem zakonom nikakor ne misli kratiti tirolskega in predarlskega deželnega zbora glede na zakonodajo o čni vojski.

Odklonili sta se dve resoluciji mladočeških poslancev, ki se tičeta jezikovne rabe pri žandarmeriji in pa Scheicherjeva resolucija, da naj se žandarmerija ne rabi za detektivsko službo.

Potem se je začela razprava o zakonu glede pokritja potreb katoliških občin. Poslanec Kronawetter je proti predlogi, ker je on za svobodno cerkev v svobodni državi. Razvijal je potem svoje konfuzne nazore o razmerju mej cerkvijo in državo.

Posl. Lienbacher pravi, da bi svoboda o kateri je govoril dr. Kronawetter, bila svoboda stradanje. Če je morda grajščak nekatolik, iz tega še ne sledi, da bi njegovi ljudje ne potrebovali cerkve. Lienbacher je za predlogo, le to mu ne ugaja, da bi se vštevaI znesek patronov v znesek, ki ga mora patron plačevati kot davkoplačevalec. Gospodske dolžnosti naj se na izvračajo na kmeta. Posch se v tistem strinja z Lienbacherjem.

Posl. Kaiser je za vladno predlogo, ker se ž njo olajšajo kmetom bremena. Dr. Kopp ni naravnost proti predlogi, a želi, da se počaka da bode rešen nov davčni zakon, ker se vladna predloga opira na razdelitev davkov.

Učni minister je obširno dokazoval, da je pravično, da so se pritegnili tudi posestniki, kateri imajo posesti v dotični občini, a oni ne stanujejo, in pa juridične osebe. Oboji potrebujejo za obdelovavanje zemlje ljudij v dotičnem kraju, kateri ljudje imajo versko potrebe.

Poslanec Ruczka je v obširnem govoru jako dobro, sklicevajoč se tudi na določbe tridentinskega cerkvenega zbora, dokazoval potrebe tega zakona. Posebno v Galiciji je potrebna prememba sedanjega zakona, kajti mnogi graščaki ničesa ne donašajo za cerkvene potrebe, ker stanujejo v drugem kraju, kot je pa njih posestvo.

Generalni protigovornik Mladočeh Schwaz ni naravnost proti predlogi, temveč želi nekaterih prememb, zlasti se vjema gledé doneska patronov z Lienbacherjem. Patronatsko vprašanje po njegovem mnenju spada v deželne zbore.

Kot glavni govornik za predlogo je govoril dr. grof Pininski, ki je mej drugim zagovarjal do-

LISTEK.

Moje ječe.

Spisal Silvijo Pellico, prevel —a—.

LXXXVII.

V tem žalostnem stanji je Maroncelli še pesnikoval, pel, govoril; vse pa le, da bi razveseljeval mene, da bi skrival nekoliko svoje bolečine. Ni mogel več niti prebavljati, niti spati, hujšal je strašno, mnogokrat je padel v nezavest in vselej zbral je, čez malo trenotkov svoje moči in mene osrčeval.

Kar je on devet dolgih mesecev trpel, je nepopisljivo. Nazadnje je bilo dovoljeno, da se skliče več zdravnikov. Prišel je protomedik *), ki je odobril vse, kar je bil ukazal zdravnik in odšel, ne da bi povedal svojo misel o bolezni ali o tem, kako naj se postopa nadalje.

Takoj potem prišel je oskrbnikov namestnik ter dejal Maroncelliju: »Protomedik si ni upal povedati svojega mnenja v Vašej navzočnosti; bal se je, da nimate toliko moči, da bi slišali hudo vest. Zagotavljal sem mu, da imate poguma dovolj«.

»Upam«, odgovori Maroncelli, da sem ga pokazal, ko sem prenašal te muke, ne da bi bil kričal. Predlaga mi torej? . . .

»Da, gospod, amputacijo. Ako se le ne bo protomedik opotavljal, ko je videl tako oslabelo, telo, priporočati jo. Tako slabi ste, se li čutite dovolj močnega, prestati amputacijo? Ali se hočete podati v nevarnost? . . .«

»Da bi umrl? Bi-li ne umrl ravno tako, ako se bolezni ne ustavi?«

»Torej bomo poročali takoj na Dunaj vse in ko pride dovoljenje, da se sme odrezati . . . .«

»Kaj, tu je treba še dovoljenja?«

»Da, gospod.«

Od tedaj v osmih dneh prišlo je dovoljenje. Bolnika prenesli so v večjo sobo, prosil je naj grem ž njim.

»Med operacijo lahko umrjem«, dejal je, da sem vsaj v prijateljskih rokah.

Dovolili so mi, spremljati ga.

Opat Vrba, naš spovednik (naslednik Pavlovičev) prišel je podelit revežu sv. zakramente. Po tem svetem opravilu čakali smo ranocelnikov, katerih pa ni hotelo biti. Maroncelli zapel je sveto pesem.

Nazadnje sta vendar le prišla dva ranocelnika. Jeden, navadni, bil je naš brivec; kadar se je primerila kaka operacija, imel je pravico, izvršiti jo s svojo roko in ni je hotel odstopiti komu drugemu. Drugi bil je mlad ranocelnik, učenec dunajske šole, ki je bil radi svoje spretnosti vže dokaj na glasu. Ta, ki ga je bil naprosil guverner, da prisostuje operaciji in jo vodi, hotel jo je napraviti sam, a moral se je zadovoljiti z gledanjem.

Bolnika položili so na kraj postelje z nogami navzdol; jaz sem ga držal. Nad kolenom kjer se je pričelo zdravo stegno, zadrgnil se je pas in se tako označil krog, po katerem je imel nož iti. Stari ranocelnik prerezal je krog in krog palec globoko, potem je potegnil gori prerezano kožo in rezal odkrite mišice. Kri tekla je curkoma iz žil, ki so se takoj povezale s svilnatimi nitkami. Nazadnje odrezal je kost.

Maroncelli ni zavpil niti enkrat. Ko je videl, da neso odrezano nogo proč, jo je sočutno pogledal, potem pa je obrnivši se k ranocelniku dejal:

»Oprostili ste me sovražnika ter nimam, s čemur bi vas plačal.«

Na oknu bila je v kozarcu roža.

»Prosim Te, prinesi mi ono-le rožo«, dejal je meni.

*) Protomedik je dandanašnji zdravstveni poročevalec pri deželnih vladah. Op. prelagateljeva.

6 L. M. M. Pa

ločbo, ki se tiče patronatskih dolžnostij. Prešlo se je potem v podrobno debato. Vsprejela se je vsa predloga nespremenjena v drugem in tretjem branju.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. decembra.

Ministerska kriza. Nekateri časopisi vedo, da zaradi volilne reforme pride v kratkem do parcijelne ministerske krize. Povod čemu je volilna reforma? Knez Windischgrätz je baje jako nevoljen, ker mu stvar ne gre prav po sreči. Govori se, da se bode na čelo vlade poklical kak odličen konservativen plemenitaš, kateremu bode mogoče pridobiti konservativce za kako volilno reformo. Misli se baje na grofa Falkenhayma. Na levičarje se baje pri tem ne bode oziralo, ker ti so tako zanesljiva opora vladi, dokler grof Wurmbrand in pa Plener ostaneta v ministerstvu. Nam se zdi, da so to prazne kombinacije. Konservativci pa tudi ne bodo voljni privoliti že v vsako volilno reformo, ako bode konservativec ministerski predsednik.

Civilni zakon v Avstriji. Dunajski dopisnik berolinske konservativne „Kreuzzeitung“ je izvedel, da ministerstvo bogočastja na Dunaju zbira in proučava gradivo o vpeljavi civilnega zakona na Ogerskem. Dopisnik misli, da bode različje v postavah glede na zakon v Avstriji in na Ogerskem napravljalo mnogo neugodnosti in da je torej pričakovati, da začno kmalu na Dunaju misliti na to, da se vpelje civilni zakon v tukajšnji državni polovici. Knez Windischgrätz pač ni za to, toda on ne bode dolgo na čelu koalicijske vlade. Dopisnik opominja avstrijske konservativce, da naj bodejo pozorni, kajti prav lahko se zgodi, da v kratkem liberalci v Avstriji pridejo s podobnimi zahtevami, kakor so na Ogerskem.

Nemški nacijonalci na Dunaju se začenjajo samostojno organizovati. Pogum so dobili, ko so zmagali pri dopolnilni volitvi s Pacherjem, ki je bolj nemškonarodnega nego krščanskosocijalnega mišljenja. Te dni so imeli na Dunaju nemški nacijonalci shod, s katerim se je naredil začetek njih samostojne organizacije. Na tem shodu je Kaiser zahteval volilno reformo, po kateri se državni zbor preustroji v zares pravo ljudsko zbornico. Odpraviti se morajo vse volilne privilegije. Pri tem je pa ta poslanec se izrekel, da politične posesti ni, kar si dobro zapomnimo. Ta govornik je nadalje še liberalcem očital korupcijo pri volitvah. Govorila sta še dr. Steinwender o davčni reformi in Hofmann o uradniških plačah v Plenerju nič kaj prijaznem tonu.

Novemu nemškemu kancelarju je dovolil nemški cesar 120.000 mark doklade, ker je njega sedanja služba slabša, nego je bila prejšnja kot alzaški guverner. Kancelar je pa tako jeden najbogatejših nemških veleposestnikov in zatorej ni posebno lepo od njega, da je prevzel to povišanje. Stvar baje nekateri spravijo v razgovor v državnem zboru. Za konservativno plemstvo je stvar zaradi tega nepovoljna, če se bode javno razpravljala, ker so glasila te stranke ob nastopu sedanjega kancelarja posebno naglašala veliko požrtvovalnost plemstva, ko jeden izmej njih iz državnih ozirov zameni prejšnje mesto z drugim, ki nad 100.000 mark manj donaša.

Turčija in Bolgarija. Oficijozni listi ruski več tako ne zabavljajo proti Bolgariji, kakor so nekdaj, za to pa nekateri drugi toliko bolj. Te dni so „Novosti“ prinesle dopis iz Carigrada, v katerem se zatrjuje, o napetih odnošajih mej Turčijo in Rusijo. Dopisnik zatrjuje, da hoče sedanja bolgarska vlada proglasiti nezavisnost. Take novice so ruski listi že večkrat trosili in to z očitnim namenom, da bi Turčijo nahujskali proti Bolgariji. Seveda v Carigradu se za take stvari ne brigajo. Turčija ima dovolj drugih skrbij in se ne briga, kaj vse ruski listi pišejo. Skrbi imajo Turki z Armenijo dovolj in si gotovo ne žele razpora z Bolgarijo.

Cerkveni letopis.

Poskus zjedinjenja iztočne cerkve z zapadno.

(Dalje.)

Ker je torej ta jednakopravna razlika iztočnih obredov in disciplin poleg druzih prednostij cerkvi v kras in blagor, moramo skrbeti za to, da po neprevidnosti ne delajo zadreg zahodni oznanjevalci sv. evangelija, katere ljubezen do Kristusa vodi med iztočne narode. Sicer je še v polni veljavi, kar je naš slavni prednik Benedikt XIV. v svoji modri skrbi določil v konstituciji „Demandatam“ z dné 24. decembra 1743, katero je odposlal grško-melhitskemu patrijarhu v Antijohiji in vsem njemu podrejenim škofom istega obreda. Ker pa so se v teku dolgih let razmere v onih deželah predrugačile in pomnožili latinski misijonarji iz zavodi, pokazala se je potreba, da apostolski Stol izdá posebne naredbe. Da bi bile času primerne take naredbe, o tem smo se zadnja leta večkrat prepričali in v tem nas potrjujejo mnoge želje, katere so nam pošiljali č. bratje, iztočni patrijarhi. Da pa se jasneje pokaže važnost vse zabeve in da ukrenemo najprimernejše, zdelo se nam je najboljše, da v Rim povabimo patrijarhe ter se ž njimi posvetujemo. Imeli smo ž njimi in nekaterimi svojimi kardinali posvetovanja. Po dobrem preudarku vsega, kar je bilo nasvetovanega in obravnovanega, sklenili smo, nekatere določbe benediktinske konstitucije primerno sedanjim razmeram iztočnih nerodov dopolniti in razširiti. Držali smo se načela one konstitucije, da je apostolski Stol samo zato pošiljal latinske duhovnike v one dežele, da „pomagajo in delo olajšajo“ patrijarhom in škofom; določeno je bilo, da ti duhovniki vsled svojega pooblaščenje ne smejo segati v jurisdikcijo iztočnih škofov in tudi ne manjšati število njihovih vernikov. Iz tega se razvidi, po katerih določilih naj se uravnajo dolžnosti latincev gledé iztočne hierarhije.

Zato smo sklenili, da naslednje točke potrdimo in zaukažemo ter vsled apostolske oblasti določimo, da za grške melhite izdane benediktinske določbe veljajo za vernike vseh iztočnih obredov.

I. Vsak latinski misijonar svetne ali regularne duhovščine, ki kakorkoli pregovori orijentalca, da pristopi k latinskemu obredu, zapade, ipso factó suspensiji, a divinis, ter drugim kaznim, katere določa konstitucija „Demandatam“; ob jednem zgubi svojo službo. Zato ukažemo, da je po jeden izvod te določbe razobesi v latinskih cerkvah.

II. Kjer ni duhovnika, kateremu bi orijentalski patrijarh mogel izročiti duhovno vodstvo svojih vernikov, naj prevzame zá-nje skrb župnik druzega obreda, kateri pri posvečevanju rabi iste zakramentalne „species“, kakor oni bodisi kvašen ali nekvašen kruh; toda isti ima prednost, ki jih rabi po iztočnem obredu. Vernikom je dovoljeno, da smejo prejemati sv. obhajilo po jednem obeh obredov ne le v krajih, kjer ni cerkve ali duhovnika njihovega obreda, kakor je dné 8. avgusta 1893 določila kongregacija propagande, temveč tudi ondi, kjer bi ljadje zaradi oddaljenosti z veliko težavo mogli do svoje cerkve in o tem razsoja škof. In kdor je morda več časa po tujem obredu prejemal sv. obhajilo, s tem ni še premenil svojega obreda in je gledé drugih dolžnostij odvisen od svojega župnika. (Konec sledí.)

Električna razsvetljava v Ljubljani.

(Dalje.)

Proti projektom za uporabo vodne sile pri Jami govoré finančni in tehnični razlogi. Kakor sem popreje omenil, treba bi bilo za električno razsvetljavo s centralo na Jami investirati kapitala okolu 700 tisoč goldinarjev ali pa še več. Malo verjetno je pa, da bi se ta kapital vže v prvem času obrestoval in amortizoval. Krajevne razmere pri Jami se jako razlikujejo od krajevnih razmer v Inomostu in Tridentu, kjer imajo jednake centrale. V Tridentu in Inomostu ima voda, katero uporabljajo kot gonilno silo zelo velik padec, 50 do 70 metrov, njena množina se ves čas le malo preminja. Pri tacih razmerah delujejo turbine jako ugodno. Drugače je pa stvar pri Jami. Sava ondu nima velicega padca, moral bi se jej umetno narediti s tem, da bi zgradili kacih 8 do 9 metrov visok jez, kateri bi zeló težko delali pri deroči vodi, kakor je Sava. Množina vode je v Savi zeló spremenljiva, včasih ima Sava tako malo vode, da bi jedva zadoščala, včasih pa tako množino, da bi turbine delovale z jako neugodnim vspehom. Pri vodopravnih obravnavah bi imeli opraviti z jako mnogimi ljudmi, ki bi iz dobičkarije ali pa iz nagajivosti te obravnave utegnili toliko zavleči, da ne bi bilo mogoče zgradbe izvršiti do bodočega leta. Velika nevarnost za to centralo se nahaja v daljnovodu, katerega potrebujemo za prevajanje električnih tokov v Ljubljano.

Ta daljnovod sestoji, kakor sem že poprej omenil, iz bakrenih žic, ki so razpete po lesenih drogih, kakor to vidimo pri brzojavu. Vsaka poškodba tega daljnovoda, recimo da se pretrga kaka žica ali podere kak drog, spravila bi Ljubljano ob vso električno luč. Daljnovod bi potreboval zeló strogega nadzorstva. Najmanj dva človeka bi morali imeti, ki bi prehodila dan za dnevom vso proge, pa tudi tako bi se ne preprečilo, da bi kak zlobnež ali pa kak hud vihar ne podrl kakega droga. Ko bi Ljubljana hotela biti zavarovana za vsak slučaj, morala bi v Ljubljani imeti rezervo. Ta rezerva bi mogla biti mala parna postaja za kacih 200 konjskih sil ali pa velika baterija z akumutatorji, katero bi v Ljubljani polnili. V zadnjem slučaju bi morali v Ljubljano prihajajoče menjavne meri s posebnimi dinamoelek-

---

Prinesel sem mu jo. Ponudil jo je [illegible] rancelnik [illegible]:

»Nimam druzega, kar bi Vam podaril v znak svoje hvaležnosti«.

Ta je vzel rožo in se zjokal.

LXXXVIII.

Ranocelnika sta mislila, da je v bolnišnici spielberški vse potrebno razun nožev, koje sta prinesla sabo. Ko pa je bila noga odrezana, prepričala sta se, da je nedostojalo različnih potrebnih stvarij, z voskom prelitega platna, ledu, prevez in tako dalje.

Ubogi breznožec moral je dve uri čakati, dokler niso prinesli vsega tega iz mesta. Nazadnje se je mogel vleči na postelj in naložili so ledu na štulo.

Prihodnjega dne očistili so štulo strjene krvi, umili jo, potegnili čez njo kožo in jo povezali.

Nekaj dnij niso dajali bolniku druzega kakor pol skledice juhe z jajcem. Ko je bila prešla nevarnost, da bi ne dobil vsled rane mrzlice, začeli so mu polagoma dajati tečnejšo hrano. Cesar bil je ukazal, da se mu naj daje dobra hrana, dokler se mu ne po[illegible], iz uslužbnikove kuhinje.

Rana se je celila 40 dnij, potem pa so naju zopet odvedli v najino ječo, katero so nama bili sicer razširili, naredivši predor skozi zid in združivši najino prejšnjo ječo z ono, v katerej je bil prej Oroboni, za njim pa Villa.

Prenesel sem svojo posteljo na isti kraj, kjer je bila prej Orobonijeva, kjer je bil ta umrl. Ta istost prostora mi je ugajala; zdelo se mi je, da sem se mu približal. Sanjalo se mi je sedaj o njem in zdelo se mi je, kakor bi me njegov duh res obiskaval in me razveseljeval z nebeškimi tolažbami.

Strašno gledanje muk, kakeršne je prenašal Maroncelli pred odrezanjem noge, mej operacijo in pozneje, krepilo mi je dušo. Bog, ki mi je bil dal dovolj zdravja med boleznijo njegovo, ker mu je bila potrebna moja skrb, mi jo je odvzel, ko se je mogel oni vzdrževati na palicah.

Večkrat sem imel turove, ki so me kaj boleli. Ozdravil sem jih, potem pa so prišle bolečine v prsih, kakor vže prej večkrat, a sedaj so mnogo bolj dušile, slabosti in krčevita griža.

»Prišla je moja ura«, dejal sem sam pri sebi. »Ali naj bom jaz manj potrpežljiv, kot moj tovariš?«

Skušal sem torej, kolikor sem mogel, posnemati njegovo krepost.

Nima dvoma, da ima vsak človeški položaj svoje dolžnosti. Bolnikove so potrpljenje, pogum in trud, da ne postane nadležen onim, ki so v njegovej bližini.

Maroncelli ni bil s svojimi palicami več tako gibčen, kakor sicer in žalosten je bil tega, ker je mislil, da mi streže slabeje. Bal se je tudi, da ne uporabljam njegove postrežbe toliko, kolikor je potrebujem, hoté mu prihraniti hojo in trud.

To je bilo včasih res, a skrbel sem, da bi on ne opazil tega.

Ako so se mu prav bile zopet povrnile moči, radi tega le ni bil brez nadlog. Trpel je, kakor vsi, kojim se je odrezal kak ud, bolečine v živcih, kakor bi še živel odrezani ud. Bolela ga je noga, stopalo, koleno, kojih ni imel več. K temu je prišlo, da je bila kost slabo odrezana, silila je v novo meso in tam večkrat napravljala rane. Še le po letu dnij se je rana dovolj zatrdila in se ni več odpirala.

(Dalje sledi.)

tričnimi stroji pretvarjati v istomerno tekoče, kajti le take moremo rabiti, kadar se poslužujemo akumulatorjev. Gradba še posebne majhne parne centrale ali baterija za akumulatorje bi provzročila še novih troškov, tako da bi vsa električna naprava preveč stala za sedanje razmere. Res je sicer, da so navedene tvrdke zagotovljale, da se ni treba bati kake poškodbe daljnovoda in da bi bila zgradba kakšne rezerve nepotrebna; a odsek se njegovemu mnenju ni mogel povsem pridružiti in ni si nikakor upal nasvetovati centrale za vodno silo brez vsake rezerve v Ljubljani.

To so bistveni in najvažnejši razlogi, iz katerih odsek za danes ne more priporočati nobenega predležečih projektov za uporabo vodne sile pri Jami, ali odsek je vendar le tega mnenja, da bode pozneje, ko bode treba povečati napravo, katero odsek v sledečem nasvetuje prav dobro kazalo, priteguit tudi vodno silo Save.

Tudi proti ostalima projektoma s centralo na parno silo ima odsek svoje pomisleke. Pri teh projektih nasvetuje se uporaba električnih tokov, ki imajo vedno isto mer (Gleichstrom). Električne naprave po sistemu istomernih tokov pa zahtevajo iz razlogov, katerih tukaj ne morem obširneje razkladati, da stojé stroji centrale kolikor je moč v središču onega okoliša, katerega hočemo oskrbovati z električnimi toki. Ako prevajamo toke samo po dveh elektrovodih, ne sme biti kraj, katerega hočemo razsvetljevati, od centrale čez jeden kilometer oddaljen, sicer zgubiva tok preveč svoje napetosti. Izguba toka na njegovi napetosti se da na ta način zmanjšati ali odstraniti, ako vzamemo elektrovode primerno debelejše, to pa podraži v neprimerni meri elektrovodno mrežo.

Drugi pripomoček, da se zguba na tokov napetosti zmanjša, obstoji v tem, da bi se tokom, katere proizvajajo dinamoelektrični stroji, povečala napetost, ali to ima svoje gotove meje v konstrukciji teh strojev.

Čez 400 voltov splošno ne sme prekoračiti napetost istomernega toka, sicer je prevelika nevarnost, da se stroji v kratkem času pokvarijo. Pri mnogih električnih razsvetljavah na parno silo osnovana je elektrovodna mreža po treh ali celó štirih elektrovodih. Elektrovodna mreža se po tem sistemu ne le sploh bolj podraži, temveč tudi nastane neugodnost, da je dosti težje vrejevati napetost toka v posameznih delih mreže, nego pri sistemu dveh elektrovodov, in se torej pri tem sistemu kaj rado pripeti, da nekatere svetilnice jako slabo svetijo. Zaradi tega v novejšem času ta sistem več elektrovodov radi opuščajo. Siemens in Schuckert nasvetujeta, da bi se zgradila centrala na Piklovem posestvu za frančiškansko cerkvijo. Da je zgradba centrale na tem mestu umestna, ne dalo bi se nobenemu teh dveh projektov ugovarjati, pač pa je moč navesti za oba dosti razlogov, posebno pa za Siemensovega.

Vprašanje je pa, če bi bilo dobro in ugodno centralo na par postaviti v središču mesta. Odsek zanikava to vprašanje. Že za prvo potrebo bi bilo potreba postaviti parne stroje za najmanj 400 konjskih sil, namreč v tem slučaju, ko bi hoteli poleg parnih strojev rabiti tudi akumulatorje. Pomislimo pa, kolko smrdečega in črnega dima bi uhajalo iz dimnika v centrali. Razprostiral bi se čez mesto, posebno v času, ko smo ubogi Ljubljančanje v meglo zakriti, in nam okuževal zrak, da bi bilo joj! Najugodnejše je, da se postavi centrala naprave s parno silo, ako se sploh gradi, na kak prostor zunaj mesta, n. pr. na ljubljansko polje blizu Bežigrada ali Vodmata, od kodar bi njenega smradu v mestu ne čutili. Ako pa to storimo, ne moremo tokov vedno v isti meri krožečih privajati na drugi konec mesta, n. pr. do dolenjskega kolodvora ali do klavnice, kajti daljava bi znašala tri kilometre, na drug način, kakor če postavimo v sredi mesta, n. pr. v mestni hiši, veliko baterijo akumulatorjev. Proti akumulatorjem pa ima odsek mnogo tehtnih pomislikov. Prvič so jako dragi — taka baterija bi stala po predloženih proračunih najmanj 50 000 gld. — hitro se obrabijo in v njih se zgublja veliko električne eneržije; tudi so letni stroški za njih ohranitev precej veliki. Poleg vsega tega pa zahtevajo natančnega in rednega nadzorstva.

Odsek se je na svojem potovanju prepričal in poleg tega še iz strokovnjaških izjav posnel, da bi bilo za Ljubljano najumestneje, narediti centralo za parno silo, pa ne za istomerne, temveč za mer izpreminjajoče toke. Skušnja namreč uči, da sta istomerni in pa mer izpreminjajoči tok gledé na svojo uporabljivost za električno razsvetljavo popolnoma jednakoveljavna, da je naprava za svoje mer izpreminjajoče tokove sploh cenejša in da funkcijonirajo te naprave sploh z isto sigurnostjo in zanesljivostjo, kakor katera druga, in konečno, da pri teh napravah nismo nikakor vezani na katero si bodi lego centrale. Centrala dunajske „Internationale Elektricitätsgesellschaft“, ležeča ob periferiji mesta blizu Rudolfovega mostu, pošilja svoje toke v daljavo 11 kilometrov; oskrbuje razsvetljavo cesarskega dvorca, gledišč: Karltheater, Josefstädter Theater, Jantschtheater, različnih drugih velicih dvoran itd., in vse to brez vsacega akumulatorja in z vso zanesljivostjo. Ta centrala rabi jednofazne mer izpreminjajoče toke. Podobne razmere nahajamo tudi drugod. Druga dunajska družba: „Elektricitätsgesellschaft“, ki jo je vredila tvrdka Siemens in Halske ter rabi istomerne toke, pa ima tri centrale, in vendar oddaje komaj polovico toliko električne eneržije, kakor prva.

Navedeni razlogi so bili električnemu odseku odločilni, da je sestavil po poslanih mu projektih neko kombinacijo, o kateri je prepričan, da bi bila primerna za Ljubljano. Odsek je tega mnenja in trdnega prepričanja, da bi bilo za Ljubljano najugodnejše sledeče:

1. Ob periferije mesto, bodisi v bližini Bežigrada ali pa bolj proti Udmatu se zgradi električna centrala na parno silo za jednofazne mer preminjajoče toke s parnimi stroji za 600 konjskih sil, katero napravo bi zadoščalo za 5500 istočasno svetečih žarnic s svetljostjo po 16 sveč.

2. V centrali bi se proizvajali električno toki do 2000 voltov napeti, ki se bodo po mestu raztekali po elektrovodni mreži kakeršno nasvetuje tvrdka Ganz & Comp. v projektu.

3. Razdelilna elektrovodna mreža kakor vsa razsvetljava in oddaja električnih tokov za motorje se uredi po projektu Ganzovem.

4. Stavbe v centrali in naprava parnih kotlov se izvršé mutatis mutandis po načrtu tvrdke Siemens & Halske. (Dalje sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. decembra.

(**Državna podpora za račensko dolino.**) Minister za poljedelstvo je določil 1000 gld. državne podporo za pokritje troškov, katere je imel deželni odbor za osuševanje račenske doline in za nadaljevanje teh del 3000 gld. za l. 1895.

(**Dr. Laginja o zadevi slovenskega misijona v Trstu.**) Na besede ministra za notranje stvari, s katerimi je dokazoval da namestnik tržaški ni izjavil, da bi ne mogel mej misijonom skrbeti za red, odgovoril je dr. Laginja v stvarnem popravku nastopne besede: Izjavo ministra za notranje stvari, kolikor zadevajo slovenske govore pri misijonu v Trstu, jaz morem popraviti, ker sem v ta namen nalašč odpeljal se v Trst ter pregledal vse dotične uradne spise. Popravljam torej stvarno, da je namestnik tržaškemu škofu pismeno naznanil, da po njegovem mnenju ni neutemeljena trditev župana, da se bodo mej misijonom godili kaki neredi in da je namestnik v istem uradnem dopisu izjavil, da mu je na njegovo vprašanje c. kr. poticijski urad naznanil, da ne more biti porok za odstranjenje neredov. To pojasnilo potrdi našo misel o tej stvari. Iz tega se namreč razvidi, da je namestništvo v Trstu premalo storilo za varstvo svobode v cerkvenih stvareh ter da je bilo prav, da so slovenski poslanci konservativnega kluba od ministerskega predsednika dobili za gotovilo, da od vlade sedaj v tem oziru ne bo nobenega zadržka; preskrbljeno je, da bo namestništvo v Trstu v prihodnje bolje vedelo ločiti svoj in cerkveni delokrog.

(**„Narod“ v svojem elementu.**) „Slovenec“ je dostojno kot neresnico konstatoval govorico, katero je trosil „Narod“ v dopisu iz Planine glede prevzv. knezoškofa. „Narod“ seveda na to ne more druzega odgovoriti kakor s surovostjo. Izrazi: krokodilski gnev, kako „Slovenčevi“ uredniki ročice sklepajo na svojih prsih in zavijajo poglede“, in kar je drugih takih ljubeznivostij, pobrani so iz „Brusa“. Vidi se gospodi pri „Narodu“, da jim ni mogoče povspeti se do dostojne polemike. Ali je to glasilu „slovenskega razumništva“ v čast ali ne, to prepuščamo javni sodbi.

(**Porotniki v Istri.**) Da je pravosodnemu ministru res na tem, da uvede glede porotnikov jednakopravnost pri sodiščih razvidi se iz porotnih zapisnikov. Sodišča so v smislu ministrove določbe poskrbela, da so se sprejeli v imenik porotnikov, taki ki so zmožni deželnih jezikov, kjer takih ni dovolj, izbirali so se porotniki, ki so tudi le jednega jezika zmožni; kot taki so bili do sedaj izbrani samo Italijani, sedaj pa se je jednako oziralo tudi na Slovane. — V laškem Izraelu je seveda vse po koncu; časopisje se kar peni od jeze na pravosodnega ministra in razni zastopi se že pripravljajo, da bodo ugovarjali takemu ravnanju. — Nadejati se je, da to pot razgrajalci ne bodo nič opravili.

(**Osebne vesti.**) Davkarski pristav J. Jerenitz v Ptuju je umirovljen, na njegovo mesto pride Rudolf Schulinz iz Lipnice. Premeščeni so: Davkarski pristav Jos. Boc iz Laškega Trga v Lipnico, pristav J. Drolz iz Judenburga v Laški Trg in davkarski praktikant J. Wesenscheg iz Ljutomera v Judenburg.

(**Pojasnilo.**) Piše se nam iz Gorice: Blagovolite poročilu iz Gorice, ki ste je 14. dec. pod naslovom: „Goriški lahoni“ itd. priobčili mej „dnevnimi novicami“, sprejeti naslednje pojasnilo. Res je sicer, da je bil goriški župan dr. Venuti nedavno pri prevzvišenem nadškofu, a razgovor med njim in prevzvišenim je bil od kraja do konca prijazen in prijateljski. Mimogrede je župan tudi omenil, kar nekateri govorijo po mestu, kakor bi se namreč pri kapucinih preveč slovenilo. Tudi je prišel govor na znano sejo mestnega starešinstva, pri kateri so nekateri starešine ugovarjali predlogu, da bi se dovolila mestna podpora za zgodnjo službo božjo v stolni cerkvi. Pri tem ni gospod župan stavil na prevzvišenega nikakoršnih zahtev niti žugal z odločnim postopanjem. Da celo, župan je izrazil svoje veselje, da se je sprejel omenjeni predlog: ko je prevzvišeni opomnil da cerkvene zadeve vrejevati v škofiji pripada le njemu in da sploh pri sedanjih napetih narodnostnih razmerah ni umestno uvajati kakih sprememb, mu je župan pritrdil, kajti tudi on da je veren katoličan. — V toliko sme pooblaščeni pojasniti to zadevo — resnici na ljubo.

(**Iz Leskovca,**) 17. decembra. 15. dan t. m. bil je otožen in žalosten za župnijo Studenec. Bil je namreč tisti dan pogreb prerano umrlega župnika M. Lavriča. Kljub neugodnemu času prihitelo mu je zadnjo čast izkazat 11 duhovnih sobratov. Le počasi zamogel se je sprevod, katerega je vodil prečastiti g. dekan dr. J. Sterbenc, dalje skozi cerkev radi obilno zbranega ljudstva pomikati. Že poprej, posebno pa ko se je g. dekan s kratkim govorom v lepih besedah spominjal rajnega, čul se je glasen jok žalujočih faranov. Vsaj jim je smrt nagloma, nenadoma ugrabila tistega, ki jim je bil dobri duhovni oče, delavni dušni pastir, ki je že nekaj let v nedeljah dvakrat opravljal sveto mašo. Le malo časa je še, ko je v sebi začutil bolezen. Želel si je in drugi so mu svetovali nekaj odihljeja od svojega dela. 13. t. m. je po navadi še maševal. Po maši potoži sestri, da mu slabi. Poda se v posteljo. Okrog 11. ure pa ga je 10 minut samega pustila in ko se vrne, je imel smrtni pot na obrazu, bil je mrlič. Osmina bo v četrtek dne 30. dec. ob 10. uri.

(**Dar.**) Iz Logatca: Svitli knez Hugo Windischgraetz je našim logaškim ubožcem tudi letos podaril 40 gld. Bog nam ohrani še mnoga leta blagega dobrotnika!

(**Duhovne vaje v ljubljanskem semenišču**) se bodo kakor vsako leto pričele po božičnih praznikih in bodo trajale do novega leta. Vodil jih bode čast. o. Limburg D. J. Na novega leta dan bodo mil. g. knezoškof gg. bogoslovcem 1. leta delili tonzuro, onim 2. leta pa 4 nižje redove.

(**S Koroškega**) dne 18. decembra. Nemški nacijonalci, ki se pri nas samo po imenu razločujejo od liberalcev, hočejo svojo stranko vtrditi s škandali, katere delajo na shodih nemškega kat.-pol. društva. Poročal sem, kako so se „skazali“ v Krajgu; danes piše „Kärnt. Ztg.“, da so isto počeli zadnjo nedeljo na shodu v Urtlu pri Kotarčah na Grobniškem polju. Že v soboto so „Fr. St.“ hujskale zoper shod, na katerega je prišel zopet dr. A. Lemisch s svojo razsajajočo gardo. Tu pa so kmetje sami odločno posvetili nacijonalcem. Dr. Lemisch je hotel kmetom zopet braniti pristop k društvu, a vkljubu njegovi „mogočni“ besedi je pristopilo precej novih udov.

(**„Furor teutonicus“.**) Iz Celovca: Kakor sem Vam že naznanil, svira dné 17. t. m. tú sloveči „češki kvartet“, ki je tú nastopil že letos ja-

nuvarja meseca in z izbornim svojim sviranjem očaral vse občinstvo, hvalili so ga jako laskavo tudi nam nasprotni listi. Sedaj pa graška „Tagespost“ na zelo oduren način napada sloveče češke glasbenike in išče za njih nasropom — **politične** nakane, češ da Slovenci za svojo narodno „Bekehrungsarbeit“ iščejo pomoči pri čeških „Kampf Musiker“. — Ta slučaj zopet jasno kaže veliko razdivjanost nemško-liberalnih časnikov, ki grdé vse, se lažejo brez sramote, samo da nemške „mihelne“ dražijo proti Slovencem. In ko se Slovenec zoper tako razdivjanost brani, hitro je vik in krik po vsem Izraelu, tudi po vladnem, da kalimo — mir!

(**Električna razsvetljava v Celovcu**.) Pravni odsek celovškega mestnega zbora je sklenil, da bo predlagal zboru, naj se v Celovcu uvede električna razsvetljava po načrtih tvrdke Ganz in tov.

(**Iz Mengša.**) dne 16. decembra. Danes sta bila v krajnem šolskem svetu izvoljena g. Iv. **Zorec**, nadžupnik soglasno za predsednika, in jednako gospod Mihael **Stare**, grešćak, za namestnika.

(**Izpred sodišča.**) Pri dež. sodišču v Ljubljani so bili minoli teden obsojeni: Fr. Žagar, delavec iz Besnic, zaradi tepeža na dva meseca in Janez Črne, hlapec iz Gor. Kašlja na 3 mesece, Ivana Zevnik, dekla iz Gor. Besnic zaradi razžaljenja Nj. Velečanstva na jeden mesec; Matija Smuk, posestnik iz Spod. Loga, zaradi tepeža jeden mesec, Jan. Rešek in Jan. Tavčar, glavnikarska pomočnika iz Škofje Loke, zaradi tepeža, prvi na tri, drugi na štiri mesece; Prim. Benedičič, pastir na Zalem logu, zaradi tatvine na tri tedne; Jož Anžič, tesarski pomočnik iz Kurje vasi, in Fr. Kregar, miz. pomočnik iz Štef. vasi, zaradi tepeža na teden dnij, Lovro Žejen iz Šturij zaradi tepeža na tri tedne. — Zaradi tepeža so bili obsojeni Franc Premk iz Šmartina na tri, Jos. Tomšič na pet, Jan Črnivec na tri mesece; Lor. Petač iz Spod. Pirnič na trinajst, Jernej Čebašek iz Zgor. Pirnič na devet mesecev, Val. Podobnik iz Spod. Lanič na 14 dnij; Marija Hodnik v Il. Bistrici zaradi kride na šest dnij; Jan. Zupan iz Srakovelj zaradi tepeža na štiri mesece, Rajmund Potuček v Kranju zaradi goljufije na tri mesece in Janez Narobe iz Preloga na pet dnij ječe.

(**Poškodbe na dolenjskih železnicah in — javna varnost.**) Z dolenjske strani se nam poroča: Dva slučaja ljudske podivjanosti nam je bilo v zadnjem času javljati, in vse kaže, da tej pobalinski zlobnosti še ne bode konca. Na črti od dolenjskega kolodvora pa do dobrepoljske postaje dol. železnic izbrala si je neotesana druhal terén, kjer napada brez vsega povoda in nad vse lahkomišljeno imenovane železnice razne vlake, jih ometava s kamenji, prestavlja železne naprave na tiru, zatem pa s svojo peklensko škodoželjnostjo preži iz zakotja kakšen bode vspeh njenega drznega početja. Tako ne sme iti dalje! In zato naj merodajni faktorji skrbé, da se žandarmerija na Grosupljem ali v Šmarji pomnoži, v Dobrepolju pa nova postaja ustanovi, kajti kaj pomaga kazenski zakon s svojimi paragrafi, če pa ni nikjer dovelj organov, ki bi zlodejce in motilce javne varnosti in naprav zasledovali in prijemali! Kjer sta v nevarnosti človeško življenje in blago, tam neha vsak ozir in — prizanesljivost!

(**Požar.**) Dné 17. t. ob 10. uri zvečer je pogorel kozolec z mrvo posestniku Francu Mazi-ju v Podgradu pri Zalogu. Orožniki so odvedli 19letnega hlapca A. K. v zapor, ker ga sumijo, da je požigalec.

(**Darovi za dom katoliške družbe**.) Darovala sta: Baron Fr. Wambolt 10 gld., župnik rakitniški Fr. Rozman 10 gld. Bog plačuj stotero!

Društva.

(**Slov. kat. delavsko društvo.**) Društveni shod je bil v nedeljo dne 16. t. m. zvečer ob 6. uri. Predsednik Trtnik otvori shod ter predstavi gosp. Vračkota kot vladnega zastopnika. Gostničar priporoča, naj bi se delavci prav pridno vpisovali v konzumno društvo, katero bo, če je bodo delavci vsestransko podpirali gotovo dobro vspevalo. Poživlje dalje navzoče, da naj pri raznih volitvah v društvene odbore ne gledajo na osebnosti, ampak na korist stvari same. Potem govori o zavarovanju za slučaj bolezni, brezposelnosti in onemoglosti, ter pravi da je v to, da se ustanovi taki zavod, v prvi vrsti dolžna skrbeti država, potem dežele in občine in pa delavci sami. Dalje omenja da se država premalo briga za socijalno vprašanje. Krek priporoča, ker je sedaj ravno adventni čas, da bi se vsakdo spravil z Bogom po sv. zakramentih, ter pravi dalje da tudi mi zemljani — delavci imamo adventni čas — čas pričakovanja odrešenja od kapitalistične suž nosti, in da vsak, kedor le količkaj veruje v nadaljni obstoj človeške družbe, mora verovati, da bo prišlo gotovo tudi to odrešenje za trpine. Ker svet je odrešen po našem Zveličarju, zatorej upamo da morajo priti boljši časi. Šnider govori o volilni pravici ter posebno povdarja, da mora biti prosta, to je vsakemu se mora zagotoviti zakonito izraz proste volje pri volitvah, da je volitev tajna, to še ne zadostuje. Pripoveduje nadalje neki dogodek iz Trbovelj, da je tamošnji vodja svoj čas zaradi volitev odpustil iz službe več delavcev, kateri so imeli vsled svojih malih posestev volilno pravico, in niso tako namreč nemškutarsko volili, kakor je hotel dotični vodja, in da se je enkrat celo tako daleč izpozabil, da je jednega delavca oklofutal, ker se mu ni — odkril in to v navzočnosti nekega gospoda, kateri bi po svojem značaju nikdar ne smel kaj takega pustiti. Predsednik Trtnik prebral je potem „društveni red“ in pridjal nekaj opomb. Ker se ni potem nihče več oglasil k besedi, je predsednik zaključil shod. — Društvo ima sedaj nad 800 udov. Stanovanje v kat. družbe hiši je že skoraj popolnoma prirejeno. Vsi prostori so pri shodih natlačeno polni. Knjižnica se zelo pridno rabi, samo škoda, da je premajhna. Zato društvo hvaležno vsprejme vsako knjigo in le želi, da bi se moglo večkrat zahvaljevati. — Kot podporna uda sta pristopila č. g. Jan. Piber, kapelan v Srednji Vasi pri Bohinju in č. gospod Luka Smolnikar, kapelan na Vrhniki (z doneskom 5 gld.)

(**Osnovalnega shoda „katoliškega društva za delavke“**) se je v nedeljo vdeležilo do 500 delavk iz raznih tovaren ljubljanskih. Zborovanje je otvoril predsednik osnovalnega odbora vel. č. gospod kanonik in mestni župnik F Rozman. V izbranih besedah je delavkam razložil namen novega društva, priporočil jim zlasti edinost in vestno spolnovanje društvenih pravil. V veliko radost zborovateljic je slednjič povedal, da so mil. g. knezoškof izrazili svoje veliko veselje, ker se je to društvo vstanovilo, da so današnjemu zborovanju podelili svoj blagoslov in za prve društvene potrebe darovali zdatno svoto 100 gld. — Na to je sledila volitev predsedništva. Po društvenih pravilih morata predsednik in njegov namestnik biti katoliška duhovnika, predsednikom je bil tedaj jednoglasno z vsklikom izvoljen vel. č. kanonik **Janez Rozman**, kateri je svojim namestnikom imenoval č. g. stolnega vikarja **Mat. Mrak-a**. Za društveno voditeljico je bila soglasno izbrana **Marija Krivic**. — Tudi volitev odbora se je skorej jednoglasno vršila. — V ponedeljek zvečer se je odbor takole sestavil: Tajnica: **Josipina Srakar**; denarničarica: **Marija Belčič**. Devet **rednih rediteljic**: Ludovika Jarc, Terezija Zajec, Frančiška Zor, Katarina Baher, Ana Srakar, Ivana Kocmur, Frančiška Petrič, Frančiška Pirkovič, Ana Gorše. Devet **rediteljic namestnic**: Josipina Črnagoj, Marija Trtnik, Marija Kremžar, Mihaela Aljančič, Marija Fortuna, Antonija Vidmajer, Ivana Gašperin, Ivana Kosec Franja Korbar. — Ker je v nedeljo zopet pristopilo do 100 udov, šteje jih društvo do sedaj že do 500. — Naj blagoslov božji spremlja njegovo delovanje v duševno in gmotno korist naših delavk!

(**Slov. plan. društvo**) imelo je dne 14. t. m v hotelu „Lloyd“ tretji zimski zabavni večer. Vdeležba bila je primerno velika. Branje g. Wöflinga o opravi in obleki hribolazca bilo je splošno odobravano. Posebno ugajalo je poslušalcem razkazovanje oprave in nje porsba. Po branju je društveni član gospod Mandelj v zelo humorističnem govoru podal kratko poročilo delovanja „Slov. plan. društva“ od ustanovitve istega do dne 14. decembra.

(**Bralno društvo v Mokronogu.**) Vabilo k veselici, kojo priredi „Bralno društvo v Mokronogu“ na Silvestrov večer v gostilni „pri Lipi“. — „Lowoodska sirota“. Igrokaz v dveh oddelkih in štirih činih. — Začetek ob 7. uri. — Vstopnina: Za ude 10 kr., sedež 20 kr.; za neude 20 kr., sedež 40 kr — Sedeži dobivajo se pri gospodu Sbilu jeden teden pred veselico. — Uljudno vabi

odbor.

(**Bralno društvo za Laški Trg in okolico**) priredi na dan sv. Štefana dne 26ega decembra t. t. gledališčno predstavo. Igrala se bode izvirna veseloigra v treh dejanjih od Josipa Ogrinca: „V Ljubljano jo dajmo“. Začetek ob 6. uri zvečer Vstopnina za člane 20 kr. za nečlane 50 kr. Čisti dohodek je v prid uboge šolske mladine. K obilni udeležbi vabi odbor.

Narodno gospodarstvo.

Obrtne razmere v Kropi.

(Pismo Gorenjskega romarja.)

Ogledal sem si zadnjič tudi Kropo. Ta znameniti žebljarski trg mi je znan že od mladih let — ali da je tamošnja obrtnija in kupčija tako propadla, tega bi ne bil verjel, ako bi se ne bil zadnjič sam prepričal.

Z znanim mi goreniskim poštenjakom sva šla iz Otoč čez Dobravo v Kropo Srečevala sva ljudi, ki so ravno šli od sv. maše. Tudi midva kreneva najpred proti cerkvi. Župnijska cerkev v Kropi stoji vzvišena nad trgom na levi strani Kroparice. Posvečena je sv. Lenartu in ima pet altarjev. Prav lična je in prijazna, ter za domače farane dovolj prostorna. Za letošnje škofovo obiskovanje je bila še posebno osnažena in prijetno prebarvana. Največji kras te cerkve je od ranjcega prošta, Zupana (kroparskega rojaka) darovani sv. križev pot. Pa tudi šamot-tlak v presbiteriju povišuje lepoto te božje hiše. Le to jo kazi, da je celo prenizka. Ravno ko stopiva iz cerkve, zazvoni poldne. Moj spremljevalec se ne more naučiti mogočnemu, pa vender milemu glasu velikega zvona. (Povedal sem mu, da je tudi ta zvon daroval ranjki prošt Zupan svojim rojakom.) — Kmalu potem zazvoni tudi pri kapelici, ki se pa ta dan zavoljo goste megle nič ni videla. Zunaj pokopališča videla sva veliko skladnico opeke, ki je namenjena za nov farovž. No, sem si mislil, vsejan je farovž že, da bi le kmalu in lepo zrastel! Bog daj le župniku mnogo prijateljev in dobrotnikov, ki mu bodo pomagali zidati, zakaj od revnih Kroparjev ni kaj pričakovati.

Po dobrem kosilu, katero sva dobila pri starem znancu, hitiva ogledat si Kropo. Visoke lične hiše pričajo o nekdanjem blagostanju. Ali, ko greva v zgornji konec trga, imenovan v Kotlu, razodeva se nama pri vsaki stopinji večja revščina, hujše razvaline. Zgornja fužina je zaprta, sbrambe za oglje odpravljene ali podrte, vigenci (kovačnice) zapuščeni ali razpadeni, žlebovi prazni, strehe raztrgane, kolesa brez lopat ali zlomljena, tu in tam kak prevrnjen panj kot spomin nekdanje živahne kovačije! Nekatere fužinice, kjer so kedaj vlekli železo v tanke šibice za žeblje, so take razdjane, da se komaj pozna, kje so stale Kakor so nama pravili, je imelo kedaj v Kropi 400—500 žebljarskih kovačev obilo dela, zdaj jih kuje komaj še 100, pa še ti za tako malo plačo, da si komaj za življenje služijo; za obleko in stanovanje pa navadno zmanjkuje. Tu je res že skrajna sila in treba, da se hitro kaj zgodi. Zato je bilo prav umestno, da je radovljiško katol. slov. društvo svoje korake naj pred tu sem obrnilo, in če ne motijo vsa znamenja, ta shod ne bo brez vspeha. — V veliki dvorani Klinarjeve gostilne, na veži in sosednih sobah zbralo se je precej nad 300 poslušalcev, večina kovačev pa tudi kmečkih okoličanov, ki so pazno sledili zanimivim govorom. Govorniki so pokazali, da poznajo razmere in vzroke silnega propada kroparske obrtnije, pa so tudi stavili času primerne nasvete, kako bi bilo pomoči, da se še reši, kar se rešiti da. Posebno všeč mi je bil delavec Gostinčar iz Ljubljane, ki je stvarno, prepričalno in navdušeno govoril svojim tovarišem, kroparskim delavcem, in jih vnemal, da naj si osnujejo lastno delavsko društvo in da naj si združijo na katoliški podlagi. Sploh so vsi govorniki povdarjali versko stališče, brez katerega se delavsko vprašanje nikedar povoljno rešilo ne bo. Le vera sili delodajalca, da je pravičen delavcu, da ga ima za svojega brata po Kristusu; vera pa tudi krepi delavca, da pod težo trdega dela in v stiski ne obupa. Vse postave in tudi najboljše, ne bodo rešile delavskega vprašanja, če človeštvo ne bode delalo po vesti, katera pa le izvira iz verskega prepričanja. Kjer vere in vesti ne bo, tam bodo znali tudi zanaprej ogniti se postavam in umakniti se svojim dolžnostim.

Sploh pa moram še omeniti, da se je kroparski shod vršil prav sijajno in dostojno, in da ni bilo pri tem niti najmanjšega nereda. Hvala za to gre vrlim možem, ki stojé zdaj na čelu kroparski upravi, in ki so storili vse potrebno za sprejem vnanjih gostov in za izgledni red pri shodu. Iz Jarmove in Klinarjeve hiše visele so dolge cesarske in narodne zastave; posebno pa je bila posledna zunaj in znotraj bogato okinčana. Govorniški oder je bil okusno prirejen in s posebno zadovoljnostjo sem opazil v dvorani lepe podobe, ne le cesarja ali cesarice, ampak tudi Jezusovega in Marijnega srca. S tem je bilo očitno spoznano, da je hišni gospodar, kakor sploh večina kroparskih prebivalcev, vdan veri katoliški in hiši cesarski! Za povoljni vspeh tega shoda pa sta se v prvi vrsti trudila kroparski župan gosp. Luka Hafner in župnik preč g. Fran Hoenigman. Gospod župnik je na koncu shoda v izbranih besedah vabil navzoče, da so trikratni „živio“ klicali papežu cesarju, navzočemu okrajnemu glavarju in govornikom! Pri shodu sem videl več odličnih kroparjev, med njimi g. Karola Pibrovca; le nekega znanega magnata ni bilo blizu — menda si je mislil, da njemu ni treba, ker ima že tako dovolj. Tudi za zadrugo se nič ne zmeni. Tako je tudi v Kropi označeno socijalno vprašanje, da so se le nekateri popeli in splezali na vrh, večina pa je obožala in srednjega

stanu že skoraj nič ni. Pa vzajemnem delovanju župnika in župana in občinskih odbornikov se bo posrečilo, da bodo Kropi zopet na noge pomagali. To daj Bog in da kadar radovljiško politično društvo zopet shod napravi v Kropi, najde razmere že bolj vesele in bolj vrejene!

Prvi korak k zboljšanju kroparskih razmer je že storjen s tem, da so si osnovali žebljarsko zadrugo. Zdaj bo vlada imela vsaj za kaj prejeti in bo morala podpirati to zadrugo v njenem delovanju. Če namreč podpirajo Lojda, dunajsko parobrodno društvo in druga taka podjetja — podpirati bodo morali tudi pridne Kroparje, da se obranijo kot čvrst ud velike Avstrije. Pa ne samo žebljariji je treba pomagati, tudi drugi obrti se morajo vpeljati, kakor je en govornik dobro opomnil, da je treba imeti v ognju vedno dve železi, če edno odpove, da se lahko še z drugim dela. Ako se vpelje v Kropi čevljarija kakor v Tržiču, bo s tem že mnogim pomagano. Pa tudi to bi bilo dobro za Kropo in njeno okolico, ko bi se naredila tabačna tovarna, kakor neka podružnica ljubljanske tovarne. Že zdaj je blizu 50 Kroparic v tabačni tovarni v Ljubljani in v Celovcu — te in druge bi potem imele zaslužek lahko doma. — Katoliško društvo bo gotovo take in enake opravičene želje in prošnje podpiralo na višjem mestu in po svoji moči pripomoglo, da se kaj stori za Kropo.

Če vlada resno voljo ima, občno bedo v Kropi pomanjšati in polajšati, ima prilike zato dovolj. Hišni najemni davek je tako prehud za deželo, kakor so že to tirolski poslanci v državnem zboru dokazali: ali bi se ne mogel ta davek Kropi in drugim žebljarskim trgom na Gorenjskem odpisati? In če hočejo, da Kropa popolnoma ne propade, zakaj ne dajo tje lastnega zdravnika, za katerega je stanovanje pripravljeno v trški bolnišnici. Kaj to kroparjem pomaga, če sta v Radovljici dva zdravnika, če pa denarja nimajo, da bi ponja poslali? — Sploh se kroparske žalostne razmere ne smejo spred oči zgubiti in bo treba delati in dregati, da se vendar kaj zgodi!

Pa naj bo danes zadosti. Če me zopet veter kam zanese, vam bom že zopet sporočal. Dotlej bodite zdravi! Gorenjski romar.

Telegrami.

Dunaj, 19. decembra. Včeraj je minister vsprejel deputacijo državnih poslancev tržaških, goriških, koroških in solnograških, ki so mu priporočali, da se kmalu zgradi železnica čez Ture. Minister je rekel, da priznava potrebo druge zveze s Trstom, toda potrebno je še proučiti progo skozi Bohinj.

Praga, 19. decembra. V mestnem volilnem okraju kladenskem je volil [illegible] zbor Mladočeh Hana s [illegible] glasovi. Staročeški kandidat dvorni svetnik Randa je dobil 361 glasov.

Budimpešta, 19. decembra. Umrl je kraljevi najvišji točaj grof Nikolaj Banffy v 95. letu.

Peterburg, 19. decembra. Včeraj je car ob svojem imendnevu odlikoval oziroma povišal več oseb. Mej drugimi je general Gurko, ki je zaradi bolezni odložil generalno gubernatorstvo in vojaško poveljstvo v Varšavi, imenovan generalnim feldmaršalom.

Sredec, 18. decembra. Ko je zbornica verifikovala volitve, je vlada dala svojo ostavko, ker misli, da je izpolnila nalogo, katero je bila prevzela ob padcu Stambolova. Zbornica je vsled tega za nekaj časa prenehala svoje delovanje.

Brindisi, 18, decembra. Torpedovka št. 117 se je potopila pet kilometrov od Brindisija.

Rim, 19. decembra. Komisija senata je sklenila, da ne bode pretresovala Giolittijevih aktov, ker se ne vé, odkod izvirajo.

Pariz, 19. decembra. Zbornica poslancev je volila z 249 glasom Brissona svojim predsednikom. Meline je dobil 213 glasov.

Vojska mej Kitajci in Japonci.

Jokohama, 19. decembra. Pri Teng Huongu je bilo 12 Japoncev ubitih in 63 ranjenih. Kitajcev je palo na bojišču 139 in 19 so jih Japonci vjeli.

Shanghai, 19. decembra. Dve japonski vojni bližata se Niu-Čvangu.

Tientsin, 19. decembra. V Takufortsu so nezadovoljni vojaki in mislijo pobegniti, ako se bodo približali Japonci.

Spominjajte se

‚katoliškega sklada‘

ob raznih prilikah!

Tujci.

16. decembra.

Pri *Slonu*: Fischer, Deutsch z Dunaja. — Skofic iz Vel. Lašič. — Pucich, Perme iz Trsta. — Nemanjić z Vrha. — Brunetti iz Novega Mesta. — Weisenbeck iz Monakovega. — Prister, Tannenholzer, Bocak iz Zagreba. — Deutsch iz Vel. Kaniže. — Adamič iz Planine. — Pirz iz Zagreba.

Pri *Maliču:* Abeles, Eizler, Sturm, Adam, Carmine in Ullmann z Dunaja. — Schön iz Rovereta. — Madile s Štajerskega.

Pri *bavarskem dvoru*: Mautner iz Celja. — Michelus iz Trsta.

Pri *avstrijskem caru:* Bergant iz Litije. — Lavtižar s Kranjske Gore. — Madile iz Tržiča.

Tržne cene v Ljubljani

dné 19. decembra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, m. st.	6	60	Speh povojen, kgr.	—	64
Rež, „	5	10	Surovo maslo, „	—	82
Ječmen, „	5	50	Jajce, jedno	—	3½
Oves, „	5	50	Mleko, liter	—	10
Ajda, „	6	60	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso, „	6	—	Telečje „	—	64
Koruza, „	6	50	Svinjsko „	—	56
Krompir, „	2	42	Koštrunovo „	—	40
Leča, hktl.	11	—	Piščanec	—	35
Grah, „	11	—	Golob	—	15
Fižol, „	9	—	Seno, 100 kgr.	1	96
Maslo, kgr.	—	92	Slama, 100 „	1	70
Mast, „	—	68	Drva trda, 4 kub. m.	7	20
Špeh svež, „	—	54	„ mehka, 4 „ „	5	—

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje zrakomera v mm	Stanje toplomera po Celziju	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
18	7 u. zjut.	742·3	—9·2	sl. sever	jasno	0·00
	2. u. pop.	740·1	—2·6	„	„	
	9. u. zveč.	737·2	—5·0	„	„	

Srednja temperatura —5·6° za 4·0° pod normalom.

Stanje avstro-ogerske banke

dné 15. decembra 1894.

(Brzojavno poročilo.)

Bankovcev v prometu	gld.	493,566.000	(+ 3,101.000)
Kovinski zaklad	„	307,846.000	(+ 2,974.000)
Listnica	„	163,215.000	(— 5.187.000)
Lombard	„	37,330.000	(+ 2,104.000)
Davka prosta bančna rezerva	gld.	23,949.000	(— 103.000)

Oglas!

Od 5000 ponatisnenih knjig

„Lira in Cvetje“,

prav lepe **pesni** in **povesti,** ostalo mi je še nekaj iztisov, koje dovolim si priponuditi **po znižani ceni 55 kr.** komad franko po pošti. — Prav pripravna za darilo k praznikom ali novemu letu.

Priporočevaje se za obila naročila bilježim se z vsem spoštovanjem

E. Dolinar

641 3—1 **v Trstu, ulica Feriera 14.**

Najboljša, izredno okusna je

župnika Kneipp-a sladna kava

v rudečih štirioglatih zavitkih s sliko župnika Kneippa.

Oelzova kava

v rudečih okroglatih zavitkih.

Vsaka posebej porabljena ali pomešani nameščata popolnem navadno zrnato kavo.

Dobivata se v vsaki boljši prodajalnici.

Kjer ni zaloge, pošlje je izdelovatelj (Oelz v Bregencu) po pošti v zavojih po

4½ kilograma za gld 2·10. 639 24—1

Samo **32 kr.** stane

1 liter izvrstnega vina. in

samo **24 kr.** stane

1 liter dobrega močnega vina,

belega ali črnega, dalje specijalna vina kakor dolenjski cvet, zelenika, teranec, sladki prosekar itd. prav po ceni, samo v prenovljeni in z **večno kurjavo** urejeni

Kranjski vinarni v Ljubljani

Slonove ulice št. 52.

Za pristnost se jamči s 1000 gld.

Podrobni ceniki na razpolago. 635 6—3

Krasne novosti

v

blagu za plese

pahljače, ovratniki, predpasniki, žepne rute, rokavice

odeje

poljubne velikosti

priporoča kot **primerno božično darilo**

Alojzij Persché

v Ljubljani, Stolni trg št. 22. 640 2-1

Vozni red

avstrijskih državnih železnic,

veljaven od 1. oktobra 1894.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v **srednjeevropskem času.** Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Karlove vare, Francove vare, Prago, Lipsijo, Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 10 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 7. uri 10 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Dunaj via Amstetten.

Ob 11. uri 50 min. dopoludne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selzthal, Dunaj.

Ob 12. uri 55 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 4. uri 14 min. popoludne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomost, Bregnic, Curih, Genovo, Pariz, Steyr, Linc, Gmunden, Ischl, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten

Ob 7. uri 20 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 5. uri 53 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipsije, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Gmundena, Ischla, Ausseea, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste, Trbiža.

Ob 8. uri 19 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 11. uri 27 min. dopoludne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipsije, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregnice, Inomosta, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca, Pontabla, Trbiža.

Ob 2. uri 32 min. popoludne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 4. uri 48 min. popoludne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiža.

Ob 9. uri 25 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 9. uri 21 min. zvečer osebni vlak z Dunaja preko Amtstettena in Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiža.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 23 min. zjutraj v *Kamnik.*
„ 2. „ 05 „ *popoludne* „ „
„ 6. „ 50 „ *zvečer* „ „
„ 10. „ 10 „ *zvečer* „ „ (ta vlak le do konca oktobra meseca ob nedeljah.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).

Ob 6. uri 56 min. zjutraj iz *Kamnika.*
„ 11. „ 15 „ *dopoludne* „ „
„ 6. „ 20 „ *zvečer* „ „
„ 9. „ 55 „ *zvečer* „ „ (ta vlak le do konca oktobra meseca ob nedeljah.)

Eksekutivne dražbe.

Neže Plut iz Ručetne Vasi zemljišča (564 gld. 20 kr.) dné 21. dec. (druga) v Črnomlju.

Marka Kozjana iz Draščic posestvo (1655 gld.) dné 17. jan. in 21. febr. 1895 (ponovitev) v Metliki.

Andr. Cimpermana iz Kompolja (terjatev 282 gld.) posestvo (4802 gld.) dné 22. dec. 1894 in dné 22. jan. 1895 v Trebnjem.

Fr. Srovine, Apolonije Obrč, Lucije Kern, Marije Glavič, Ant. Tičarja in Jan. Rotarja iz Zabukovja zemljišče dné 9. jan. in 9. febr. 1895 na Krškem.

Sim. Zajca od Sv. Jakoba posestvo (1652 gld.) dné 12. jan. 1895 v Ljubljani.

Jos. Jonketa iz Spod. Mozelja zemljišči (200 gld. in 15 gld.) dné 23. jan. in 28. febr. 1895 v Kočevju.

Jak. in Marijane Milavec iz Ljubljane (Žabják) hiša (8000 gld.) dné 7. jan. in 11. febr. 1895 v Ljubljani.

Martina in Ane Kolar iz Semiča (terjatev 118 gld. 89 kr.) posestva (805, 550 in 120 gld.) dné 10. januvarija in 9. febr. 1895 v Metliki.

Marije Permetove iz Spod. Slivnice zemljišče (290 gld.) dné 9. jan. 1895 (relicitacija) v Ljubljani.

Jarneja Muhiča iz Ambrusa zemljišče (1845 gld.) dné 8. jan. in 29 jan. 1895 v Žužemberku.

Jan. Zdravljeviča iz Prapreč (terjatev 112 gld.) posestvo (320 gld.) dné 20. decembra 1894 in 19. jan. 1895 v Metliki.

Fr. Fekonje, bivšega trgovca na Vrhniki, aktivne terjatve (207 gld. 24 kr.) in troški (56 gld. 51 kr.) dné 7. jan. 1895 v Ljubljani.

Ivana Pezdirca iz Draščic zemljišče (3372 gld.) dné 10. jan. 1895 v Metliki.

Josipa Prosena iz Vrbice zemljišča s pritiklinami (1585 gld.) dné 14. jan. in 15. febr. 1895 v Ilir. Bistrici.

Neže Palese iz Polanice radi 17 gld. 85 kr. zemljišče (340 gld.) dné 10. jan. in 12. febr. 1895 (ponovitev) v Novem Mestu.

Priporočen od **polikliniške direkcije.**

Uporablja se proti **dušljivemu kašlju, boleznim v grlu, v prsih** in proti **otročjim boleznim.**

Konjaka sladni izvleček

Neutrpen za prebolele.

Dobiva se v vseh boljših lekarnah in drogerijah. 590 52-9

Tovarna konjak-sladnega izvlečka v Leipniku.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča **po pošti.**

Ubald pl. Trnkóczy

lekar zraven rotovža v Ljubljani

priporoča:

Kurjeočesno tinkturo.

Bolečine pomirljivo **sredstvo pri kurjih očesih** in pri **trdi koži na nogi.** Ima to prednost, da se s to tinkturo kar s ščetko pomaže bolni del na nogi. — Stekleničica z rabilnim navodom in ščetko velja 40 kr., tucat 3 gld. 50 kr.

Cvet zoper trganje (Gichtgeist) lajša in preganja **bolečine v križu, nogah in rokah.** — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Marijaceljske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tucati 4 gld. 80 kr.

Planinski zeliščni ali **prsni sirop** za **odraščene** in **otroke; raztvarja sliz in lajša bolečine,** n. pr. **pri kašlju.** — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Odvajalne ali čistilne krogljice čistijo želodec pri zabasanju, in skaženi želodec. — Škatulja 21 kr., 1 zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

V zalogi so vsi **medicinično-farmacevtični preparati, posebnosti** itd., **dijetetična sredstva, homeopatična zdravila, medicinična mila, dišave** itd. itd.,

katere razpošiljajo v vse kraje sveta

lekarniške tvrdke:

Ubald pl. Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani, Kranjsko. **Viktor pl. Trnkóczy** na Dunaju, Margarethen. **Dr. Oton pl. Trnkóczy** na Dunaju, Landstrasse. **Julij pl. Trnkóczy** na Dunaju, Josefstadt. **Vendelin pl. Trnkóczy** v Gradcu, Štajersko. 292 32

Poštne pošiljatve obratno.

China Serravallo z železom

neobhodno potreben oslabelim in prebolelim

Vzbuja slast do jedi, krepi živce, čisti kri.

Srebrna svetinja: XI. zdravniški kongres **v Rimu 1894,**
Zlata svetinja: Mejnarodna razstava **v Benetkah 1894**
Zlata svetinja: Mejnarodna razstava **v Kielu 1894,**
Zlata svetinja: Mejnarodna razstava **v Amsterdamu.**

Jako ga priporočajo zdravniške avtoritete, kakor dvorni svetnik profesor dr. baron Krafft-Ebing, profesor dr. vitez Mosetig-Moorhof, profesor dr. Schauta, prof. dr. Monti, profesor dr. Neusser, primarij dr. vitez Nicolich itd.

To odlično zdravilno, okrepčevalno sredstvo zaradi dobrega okusa jako radi uživajo otroci in ženske.

Prodaja se v steklenicah po pol litra in po litru v lekarnah.

Lekarna Serravallo v Trstu. 578 30—13

Razpošiljalnica zdravil na debelo. Ustanovljena 1848.

Glavno zalogo v Ljubljani ima: **Lekarna Piccoli** na Dunajski cesti, nadalje tudi **Mayr** in **Grečelj.**

Koverte s firmo
priporoča
Katoliška Tiskarna
po nizkej ceni.

VII. zvezek

Andrej Kalan:

POVESTI

je izšel ter se dobiva komad po **20 kr.,** po pošti **23 kr.,** v **Katoliški Bukvarni** in **Katoliški Tiskarni v Ljubljani.**

Dobé se še II., III., IV., V. in VI. zvezek.

Št. 11.995. 634 3—2

Razpis.

Na **Kranjskem** sta izprazneni:

1) **služba okrožnega zdravnika v Krškem**
z letno plačo 600 gld. in

2) **služba okrožnega zdravnika v Velikih Lašičah**
z letno plačo 700 gld.

Prosilci za jedno teh služb pošljejo naj svoje pravilno podprte prošnje

do dné 10. januvarija 1895

deželnemu odboru kranjskemu v Ljubljani.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 11. decembra 1894.

Najvišje pismeno priznanje Nj. c. in kr. Visokosti prejasne gospé prestolonaslednice-vdove nadvojvodinje Štefanije.

Kapljice za zobe

odlikovane

lekarne Piccoli „pri angelju“

v Ljubljani, Dunajska cesta.

Pavola napojena z nekaj kapljicami dene se v votel zob in nahujši zobobol takoj pojenja. 588 10—6

Stekleničica 10 kr.

Dunajska borza.

Dné 19. decembra.

Skupni državni dolg v notah	100 gld.	10	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 „	20	„
Avstrijska zlata renta 4%	124 „	30	„
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	99 „	70	„
Ogerska zlata renta 4%	124 „	05	„
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	98 „	20	„
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1040 „	—	„
Kreditne delnice, 160 gld.	398 „	—	„
London vista	124 „	25	„
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	60 „	90	„
20 mark	12 „	17	„
20 frankov (napoleondor)	9 „	88	„
Italijanski bankovci	46 „	40	„
C. kr. cekini	5 „	87	„

Dné 18. decembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	149 gld.	75	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	162 „	75	„
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195 „	75	„
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98 „	50	„
Tisine srečke 4%, 100 gld.	142 „	75	„
Dunavske vravnavne srečke 5%	132 „	75	„
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	106 „	75	„
Posojilo goriškega mesta	111 „	25	„
4% kranjsko deželno posojilo	67 „	—	„
Zastavna pisma av. osr zem.-kred. banke 4%	98 „	60	„
Prijoritetne obveznice državne železnice	223 „	—	„
„ „ južne železnice 3%	165 „	75	„
„ „ južne železnice 5%	130 „	50	„
„ „ dolenjskih železnic 4%	98 „	50	„
Kreditne srečke, 100 gld.	200 gld.	—	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	147 „	—	„
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 „	75	„
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „	50	„
Salmove srečke, 40 gld.	70 „	70	„
St. Genóis srečke, 40 gld.	72 „	—	„
Waldsteinove srečke, 20 gld.	50 „	50	„
Ljubljanske srečke	25 „	75	„
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	179 „	75	„
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3480 „	—	„
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	530 „	—	„
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	105 „	50	„
Dunajskih lokal. železnic delniška družba	74 „	—	„
Montanska družba avstr. plan.	102 „	60	„
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	165 „	—	„
Papirnih rubljev 100	134 „	—	„

Nakup in prodaja vsakovrstnih **državnih papirjev, srečk, denarjev** itd. **Zavarovanje** za zgube pri **žrebanjih,** pri **izžrebanju** najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev **naročil na borzi.**

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh **gospodarskih** in **finančnih stvareh,** potem o kursnih vrednostih vseh **špekulacijskih vrednostnih papirjev** in **vestni sveti** za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti **naloženih glavnic.**

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič. Odgovorni vrednik: Andrej Kalan. Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.